

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

בפני כב' השופטת אורית בן דור ליבל

תובעים

א' ר'

ע"י ב"כ עו"ד משה בן שימול

נגד

נתבעים

מ' ר'

ע"י ב"כ עו"ד מאיר שכטר

פסק דין

לפניי תביעה רכושית מיום 5.4.12 אותה הגיש התובע נגד הנתבעת (תמ"ש 12316-04-12) ותביעת מזונות מיום 4.6.12 אותה הגישה הנתבעת נגד התובע (תמ"ש 4011-06-12).

רקע

1. הצדדים הכירו במסגרת שידוך כמקובל בקהילה החרדית אליה השתייכו, ונישאו זל"ז כדמו"י בחודש אוגוסט שנת 2004. מנישואין אלו נולדו שני ילדיהם (ולחלן: הקטינים): ג' יליד 2006; ש' ילידת 2008.

2. אחר מספר שנות נישואין שינה התובע מנהגיו ובחר בדרך חיים שאינה חרדית, בניגוד למקובל במשפחתו המורחבת ובמשפחת הנתבעת. על הרקע הזה נפרדו הצדדים בחודש 6/12 והתגרשו זמ"ז במהלך ההליך דכאן ביום 27.1.13.

3. ביום 12.9.12 התקיים דיון קדם משפט בעניין הצדדים וביום 20.2.13 נערך דיון ההוכחות, כשעוד קודם לאלו נפסקו מזונות זמניים על סך 1,900 ₪ לכל קטין ובסה"כ 3,800 ₪.

4. יצוין כי בין הצדדים מתנהלת תביעה נוספת בעניין משמורת הקטינים אשר טרם בשלה לכדי מתן פסק דין.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

התביעה הרכושית 12316-04-12

טענות הצדדים

5. ביום 5.4.12 הגיש התובע תביעה לאיזון משאבים על פי חוק יחסי ממון, התשל"ג-1973 (ולהלן: "חוק יחסי ממון"), בה עתר להורות כי כל הרכוש המשותף לצדדים שנצבר במהלך החיים המשותפים יחולק בצורה שוויונית. ברכוש זה יכללו שלש דירות: הראשונה ברחוב XXX בירושלים הרשומה על שם הצדדים בחלקים שווים (להלן: "דירת המגורים"), השניה ברח' XXX בשכונת רמות בירושלים הרשומה אף היא על שם הצדדים בחלקים שווים (להלן: "הדירה ברמות") והשלישית ברח' XXX בערדהרשומה על שם התובע בלבד (ולהלן: "הדירה בערדה"), שיש לקבוע בהן בעלות שווה בכפוף לתשלום החזרי המשכנתא. עוד יכללו במסגרת האיזון רכב מסוג טוטהקורולה הרשום על שם התובע בלבד ובשימוש הנתבעת, חשבונות בנק של הצדדים בבנק הפועלים ובבנק המזרחי וכן מטלטליהם.

6. הנתבעת מתכחשת לחלוקה אותה מבקש התובע לבצע, ולטענתה מרבית הזכויות בדירת המגורים מומנה ע"י אביה ומשכך יש להורות על חלוקה לא שוויונית לטובתה. כן טוענת הנתבעת כי לאביה שליש מהזכויות בדירת רמות משהשתתף במימון שליש ברכישתה ולכן יש לנכות את זכויותיו. לבסוף מוסיפה הנתבעת כי התובע משך לעצמו סכומים נכבדים מחשבונות הבנק ללא ידיעתה וללא הסכמתה ומכאן שיש לשקלל אותם במסגרת ביצוע חלוקה.

7. התביעה הוכתרה כתביעה לאיזון משאבים, ובסעד שבסעיף 15 לכתב התביעה נתבקש בית המשפט "להזמין את הנתבעת לדין ולחייבה לחלק את רכושה בין שרשום על שמה ובין שלא, בצורה שווה עם האיש כאמור". הגם שלא נתבע הסעד של פירוק השיתוף, בסיכומים מטעמם התייחסו שני הצדדים לאפשרות פירוק השיתוף בדירות וכן לאחרונה הודיעו כי נמכרו דירת רמות ודירת ערדה. כפי שנראה להלן באשר לדירת ערדה כלל אין מחלוקת בין הצדדים ואילו בקשר לדירת רמות נותרו ביניהם מחלוקות אשר עיקרן כעת, לאחר שנמכרה הדירה, נוגעות לחלוקת התמורה.

על מנת לפשט את הדיון יובאו להלן טענות הצדדים במלואן תחת כותרת כל נכס בנפרד.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

דיון והכרעה

דירת המגורים ברח' XXX ירושלים

8. אין חולק בין הצדדים כי דירת המגורים הרשומה על שמם בחלקים שווים נרכשה עבורם על ידי הוריהם עובר לנישואיהם, וכי השתתפות אביה של התובעת במימונה היתה גבוהה יותר משל אבי הנתבע ז"ל.

9. לטענת התובע יש להורות על חלוקה שוויונית של הזכויות בדירה בין הצדדים, כמו בכל רכושם, ובאופן התואם את המרשם.

10. לטענת הנתבעת יש לחלק את הזכויות בדירה לפי היחס הבא: 84% יירשמו על שמה ו- 16% יירשמו על שם התובע. זאת כיוון שעובר לנישואי הצדדים זהו החלק שניתן ומומן על ידי הוריה בהבנה ובהסכמה כי בני הזוג יחיו יחד לאורך ימים ושנים באורח חיים חרדי על מנת שיוכל התובע להמשיך בלימודיו כאברך מבלי שיהיה לצדדים עול החזר תשלום משכנתא. משהופר תנאי כפול זה, של חיים משותפים לאורך שנים וניהול אורח חיים חרדי על ידי התובע, שוב אין משמעות למתנה שניתנה על תנאי ועל התובע להשיבה לנתבעת ומשפחתה.

הנתבעת צירפה לכתב הגנתה זכרון דברים שנערך בין אביו של התובע ז"ל ובין אביה מספר חודשים לפני נישואיהם, ביום כד' בניסן התשס"ד, ובו מוסכם כי אבי התובע ישלם \$40,000 על חשבון הדירה, \$5000 נוספים על חשבון הריהוט ועוד \$5000 על חשבון החתונה (ולהלן: "זכרון הדברים"). אבי הנתבעת (להלן גם: "מר ט") על פי זכרון הדברים ישלים את תשלום הדירה והריהוט וההפרש שבעלויות החתונה. כיוון שעל פי תצהיר שהוגש מטעם מר ט', עלתה הדירה \$250,000 (בשער דולר 4 ₪) אשר מתוכם מהווים \$40,000 האמורים בהסכם ששה עשר אחוזים, יש לקבוע את שיעור זכויותיו של התובע על חלק זה.

לטענת הנתבעת נמנע התובע מלחקור את אביה על תצהירו לענין דירת המגורים ועל כן יש לקבל את גרסתו במלואה.

11. לטענת התובע אין לדון בטענות אבי הנתבעת לבטלות המתנה משאינו צד להליך. לגופו של ענין הודף התובע את טענת המתנה - על- תנאי בשתי ידיים. לדבריו, הנתבעת לא הוכיחה מעולם קיומו של הסכם כזה. מתנה הניתנת מאדם לחברו ועל אחת כמה וכמה מהורים לילדיהם, אינה תלויה בשום תנאי שלא הותנה במפורש.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

יתרה מזאת, לא ניתן להבין מן המסמך מה היה יחס המימון בין הצדדים, מה נעשה ואיך. הנתבעת נמנעה מלהציג חוזה רכישה, אישורי תשלומים וכיו"ב, והסתפקה בטענה כי העסקה יושמה לפי שער דולר של 4 שקלים, כשעיון בנתוני שער מט"ח היסטוריים מעלה כי במשך כל שנת 2004 עמד שער הדולר על 4.5 ₪ בממוצע ובכל מקרה לא ירד ולו ליום אחד מתחת לשער של 4.3 ₪ לדולר.

12. נקודת המוצא לדיון הינה הוראת סעיף 125 לחוק המקרקעין, תשכ"ט-1969, לפיה רישום בפנקסים לגבי מקרקעין מוסדרים יהווה ראיה חותכת לתכנון. על מנת לחרוג מכלל זה ידרשו הוכחות חד משמעיות שיצביעו על אפשרות אחרת.

13. הלכה פסוקה היא כי משנרכש נכס במשותף ונרשם במשותף אין מקום לחקור מהו מקור הכספים אותם השקיע כל אחד מן הצדדים בנכס. משנרשם נכס משותף בחלקים שווים, ככלל לא תישמע טענת אחד הצדדים כי השקיע יותר מחברו ברכישה וכי בשל כך עומדות לזכותו זכויות בעלות ביותר מאשר מחצית הנכס (בעא 66/88 תמר דקר נ' פליקס דקר, פ"ד מג(1) 122, 127).

14. הנתבעת עותרת לחלוקה לא שוויונית של הזכויות בדירה ונסמכת על זכרון הדברים האמור, ואם לא עליו אז על ההסכמה וההבנה ששררה עובר לנישואי הצדדים כי בני הזוג יחיו יחד לאורך ימים ושנים באורח חיים חרדי. בסיכומיהם מבקשת הנתבעת להחיל על המקרה את המציאות המשפטית של סעיף 4 לחוק המתנה, תשכ"ח-1968, העוסק במתנה על תנאי, שזה לשונו:

"מתנה יכול שתהיה על תנאי ויכול שתחייב את המקבל לעשות מעשה בדבר- המתנה או להימנע מעשותו; נותן המתנה רשאי לדרוש מהמקבל את מילוי החיוב, ורשאי לדרוש זאת מי שהחיוב הוא לזכותו, ואם היה בדבר ענין לציבור - היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו".

15. ראשית, יש לסווג את ההתחייבות שבזכרון הדברים. קיימת הבחנה בין מתנה לבין פעולות משפטיות אחרות המעשירות את רכוש המקבל ומדללות את רכוש הנותן אך אינן נחשבות מתנות. על כן השאלה הראשונה העומדת לדיון היא האם התחייבות הורי הצדדים שבזכרון הדברים הינה בגדר "מתנה" או האם היא חוזה לטובת צד שלישי.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

16. הסכם מתנה הינו חוזה דו צדדי המשתכלל כרגיל על ידי הצעה וקיבול (א"מראבילו, המתנה - פירוש לחוקי החוזים (ג' טדסקי עורך, תשנ"ז) עמ' 30; ע"א 495/80 ברקוביץ' נ' קלימר, פ"ד ל"ו (4) 57, 61; ע"א 1087/96 יוסף נ' יהוד שושנה [פורסם בבנו].

אין חולק כי בין ההורים ובין הצדדים לא נערך כל הסכם. 'הסכם' בצורת זיכרון הדברים נערך בין ההורים בינם לבין עצמם. הצדדים אינם צד לזיכרון הדברים ואינם חתומים עליו. שניהם העידו לפני כי לא נטלו חלק בעריכתו, לא היו שותפים להסכמות שהושגו במסגרתו, וכי לכל היותר היו מודעים אך באופן כללי לאמור בו (פרוטוקול עמ' 10 שורה 6, שורות 15-16; עמ' 11 שורות 1-2; עמ' 20 שורה 6).

17. בפסיקה ובספרות מוכרת ההבחנה בין חוזה לטובת צד שלישי לבין חוזה מתנה. חוזה לטובת אדם שלישי, הגם שעשוי הוא להקנות לאדם השלישי נכס שלא בתמורה- אינו בגדר מתנה. פרק ד' לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (להלן: "חוק החוזים") עוסק בחוזה לטובת אדם שלישי. סעיף 34 בפרק זה, אשר כותרתו: "הקניית הזכות" קובע, כי:

"חייב שהתחייב אדם בחוזה לטובת מי שאינו צד לחוזה (להלן - המוטב) מקנה למוטב את הזכות לדרוש את קיום החיוב, אם משתמעת מן החוזה כוונה להקנות לו זכות זו".

חוזה לטובת צד שלישי פירושו, כי החוזה כולל הענקת טובת הנאה לצד שלישי, אשר אינו מעורב בעצמו ביצירת החוזה ואינו צד לחוזה, וכי אותו צד שלישי יהיה זכאי אף לדרוש את הביצוע בשמו שלו, ולתבוע את אכיפת החיוב. אך כדי להפוך אדם שלישי למוטב אין די בכך שהחוזה יכלול חיוב לטובתו; נדרש עוד כי על פי פירושו הנכון של החוזה משתמעת ממנו (במפורש או מכללא) כוונת הצדדים להעניק לצד השלישי אפשרות פוזיטיבית לתבוע את קיום החיוב (ג' שלו, "דיני חוזים- החלק הכללי, לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי", דין הוצאה לאור בע"מ, תשס"ה-2005, עמ' 583; ע"א 253/82 חושי נ' הטכניון, פ"ד לח (1) 640; בג"צ 419/83 דורון נ' המפקח על מטבע חוץ, בנק ישראל, פ"ד לח (2) 323).

18. להבדיל מחוזה מתנה, בו הקניית הנכס נעשית לטובת אחד הצדדים לחוזה, בחוזה לטובת צד שלישי, הקניית הזכות לדרוש את קיום החיוב, המוקנית למוטב (בתמורה או בלעדית), נעשית על ידי אחד הצדדים לחוזה לטובת אדם שהינו זר ליחס החוזי עצמו. ודוק: החוק אינו דורש בדיקה של כוונת הצדדים, ואין חשיבות לסיבה שבגללה דורש הנושה את הבטחת החייב לטובת המוטב; אחת היא אם ברצונו לקיים חיוב קודם או לבסוף לתת מתנה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12 ר' נ' ר'

גם במקרה בו הנושה עשה את החוזה בשל כוונתו לתת מתנה למוטב, אומנם תיווצר מתנה עקיפה, אולם לא יחולו לגביה דיני המתנה (מ. א. ראבילו, חוק המתנה, מהדורה שנייה, תשנ"ז-1996, עמ' 69-70. כן ר' בעניין זה: ת"א (חי') 1242/94 אליה נ' אליה, תק-מח (1) 97; 1362; ת"א (ת"א) 29242/05 ה' נ' א' י', [פורסם בנבו] (27.3.07); תמ"ש (ת"א) 32470/98 ע' ק'. נ' ת' ק', [פורסם בנבו] (31.8.00)).

19. הנה כי כן, משהצדדים אינם צד לחוזה וממילא לא היה קיבול מבחינתם הרי שעסקינן בחוזה לטובת צד שלישי שלא חלים עליו דיני המתנה.

20. למעלה מן הצורך יובהר כי גם לו חלים היו דיני המתנה על ההסכם הרי שאין לקבל את טענת הנתבעת לביטולו מכח הוראת סעיף 4 לחוק המתנה.

מן הבחינה הפורמאלית הוראת סעיף 4 לחוק המתנה כלל אינה עוסקת בביטול המתנה אלא בדרישה מהמקבל "מילוי החיוב". קרי, אין בלשון החוק דבר וחצי דבר לעניין ביטול המתנה עקב אי מילוי החיוב. ועוד. הדרישה יכולה לבוא מנותן המתנה ולא מהנתבעת.

גם מן הבחינה המהותית, אף אם יקבע שמקבל המתנה קיבל על עצמו חיוב כלפי הנותן אי קיומו של החיוב אינו יכול לבטל את המתנה זאת משום שהחוזה נשתכלל והמתנה הושלמה על כל מרכיביה (ע"א 343/87, פרי נ' פרי, פ"ד מד(2) 154, 169).

כבר נקבע שאין באירוע של משבר בחיי הנישואין כדי לגלגל אחורה כל שנעשה וניתן וכדי להפוך את המתנות שהוחלפו במהלך חיי הנישואין לבטלות (ע"א 384/88 זיסרמן נ. זיסרמן, פ"ד מג(3) 205, בעמ' 207, 208).

21. זאת ועוד. כלל לא עלה בידי הנתבעת להוכיח עובדתית קיומו של תנאי בהסכם. משטוענת הנתבעת לתחולת דיני המתנה על זכרון הדברים, הרי ככלל ההנחה היא כי מתנה ניתנת ללא תנאי והנטל להוכיח אחרת רובץ על הצד הטוען לקיומו של התנאי. טעמו של דבר הוא שלתנאי קיימת השפעה על קיומו של חוזה המתנה ומשכך עליו להימצא באופן מפורש ובהיר בחוזה. במידה ואין הוא מופיע בו, על הצד הטוען לקיומו ליתן הסבר משכנע מדוע מדובר לטענתו בתנאי שתוקפה של המתנה תלוי בו (ע"א 635/84 עידן נ' גרדי, [פורסם בנבו] תק-על 87 (2) 257). הנתבעת לא נתנה כל הסבר, והסבר משכנע כל שכן, לעניין זה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

22. גם בזכרון הדברים אין ולו ראשית רמיזה על היותו מותנה בתנאי של אריכות חיים משותפים של הצדדים או ניהול אורח חיים חרדי, והנתבעת, ואף אביה שהינו צד לזכרון הדברים, לא הביאו כל הסבר לאי הופעת התנאי בבירור, ולמצער – ברמז, בלשון זיכרון הדברים.

אדרבא, מזיכרון הדברים אשר נוסח באופן מתומצת עולה התחושה החגיגית לכבוד השידוך החדש והתקוות להצלחתו. כך נחתם זיכרון הדברים מיד אחר הפירוט הממוני: **"ויהי נעם ה' עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו. ההסכם יכנס לתקפו ולאשרו עם קבלת קנין בעהשי"ת. ושני הצדדים יתנו צדקה.. לברכה (והצלחה { מטושטש במקור }) שהזוג יעלה יפה אמון"**. נמצא כי ברכה יש כאן, תנאי אין כאן. מוסכם כי דרכו של הזוג החדש היתה נהירה לכל הנוגעים בדבר. התובע לא הכחיש זאת בחקירתו והודה כי **"זה היה מובן מאליהם לשנינו"** (פרוטוקול עמ' 8 שורה 12). אולם אין ללמוד מכאן כי האופן בו בוחר זוג לחיות את חייו, או משנה אותו, יהפוך לתנאי מפסיק אשר בהתקיימו תהפוך המתנה להדירה.

23. קיימות אמנם נסיבות מהן ניתן להסיק מכללא על קיום התנאי (ראה לעניין זה [ת"א 1624/75 אנרט נ' מויאל](#) (28.5.79) [פורסם ב"נבו"]) אולם סבורני כי לא ניתן לעשות כן בנסיבות המקרה דן נוכח טיבו ומהותו של התנאי הכפול לו טוענת הנתבעת, ובמיוחד הראשון - חיים משותפים לאריכות ימים - תנאי שיש בו כדי להפוך כל מתנה להדירה בעתות משבר בין הצדדים (ראה פרשת **זיסרמן**, לעיל). גם המלומד ראבילו סבור כי אם ברצונו של הנותן לתת בתנאי שחיי הנישואין ימשיכו להתקיים עליו להתנות זאת בתנאי מפורש (מ. א. ראבילו, שם, בעמ' 305).

לעניין זה יפים דברי הנשיא שמגר (כתוארו אז) בפרשת **פרי**, שם, בעמ' 164:

"מקובלת עלי הגישה, לפיה אין באירועו של משבר בחיי הנישואין כדי לגלגל אחורה כל שנעשה וניתן וכדי להפוך את המתנות שהוחלפו במשך חיי הנישואין לבטלות. מי שמבקש להתנות מתנה בתנאי מתלה או בתנאי מפסיק (וכאן, אם בכלל, רלוואנטי רק תנאי מפסיק), או מי שמבקש להצמיד חיוב למתנה, אשר אותה העניק, צריך לעשות זאת בצורה ברורה, הניתנת לזיהוי. אינני רואה מקום לחייב דווקא אופן התנאה או חיוב מסוימים, אך צריך להיות מדובר בעניין שניתן לגלותו תוך בחינה של אומד דעת הצדדים או תוך שמיעת ראיות על דברים שהוחלפו ביניהם בעל-פה או בכתב. בהיעדר ראיות, אין מקום לטעון לקיומו של תנאי, ואין ליצור חיוב שלא גובש מעיקרו בעת מתן המתנה. ההנחה היא, שמתנה שהוקנתה היא סופית ובלתי הדירה, והעובדה, שתקוות לעתיד מתבדות, אינה, כשלעצמה, עילה לראייתה של מתנה כבטלה".

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

24. כבמקרה שם, כן בענייננו, התקוות המסוימות שנתלו בדרכם המשותפת של הצדדים נתבדו כשבמהלך החיים המשותפים נעשו בחירות חדשות והכרעות שלא יכלו ככל הנראה לשמור על מבנה הזוגיות והמשפחה כפי שהיה. אין ספק בדבר קיומה של אכזבה רבה הכרוכה בפירוד, אך אין לתת לה לצבוע את העבר ולהוסיף לו מה שלא היה בו.

25. מצאתי להוסיף עוד כי הסקתושלתנאימפסיקמכללאבמתנהביןבני-זוגאו לבני זוג עם התערעורות היחסים הייתההופכתכמעטכלמתנהלהדירה, וזאתבניגודמוחלטלאמור בחוק המתנה. הנימוקשמציעההנתבעתלהסקתהתנאימהפסיקההיהתופסבאופןעקרוניכמעטבכלהסכסכמתנה. גישה כזאת אינה מקובלת, אינהרצויהואינהאפשרית.

ככלל, אין לראות מקרה של מתנה לבני זוג כמקרה שונה ממתנה רגילה. אם המתנה כבר הוקנתה אין המשפט הישראלי מאפשר את החזרה ממנה (גישה שאושרה בפרשת פרי לעיל). המחוקק הישראלי הדגיש את האינטרס של סופיות הפעולות תוך צמצום האפשרות של ביטול המתנות שהושלמו. ישנם מקרים קיצוניים שבהם ניתן לטעון לליקוי ברצון הנותן. כך למשל טענות של טעות, כגון המקרים של מתנה לבן זוג הבוגד בבן זוגו או החושב על פירוד ממנו כבר בשעת קבלת המתנה. במקרים אלה כבר נפסק שיש להניח כי לו היה הנותן מודע למציאות הקיימת בשעת המתנה היה נמנע מנתינתה. למעשה אין בכך סטיה מהדין הרגיל.

עוד ייאמר כי גם כעניין שבמדיניות יש להיזהר מיצירת תנאים מתלים או מפסיקים במתנות (וגם בחוזים) למפרע על מנת לשמור על הוודאות והיציבות של עסקאות מסוג זה כמו גם על מידת ההסתמכות והנוהג המקובל.

26. למעלה מן הצורך, והגם שהנתבעת לא טענה לכך, לא מצאתי שיש בנסיבות המקרה דין תחולה להוראת סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון, המאפשרת חלוקה לא שוויונית כחריג לכלל הקבוע בהוראת סעיף 5 לחוק יחסי ממון. ראשית, זכויות הצדדים בדירת המגורים אינן יונקות את מקורן ממשטר איזון המשאבים שבחוק יחסי ממון כי אם מההתקשרות הישירה בהסכם הרכישה ורישום הזכויות במרשם. לפיכך, אין בחריגים המפורטים בסעיף 8 לחוק יחסי ממון כדי להביא לשלילת זכויות בנכס הרשום על שם שני בני הזוג.

גם אם היתה תחולה לסעיף 8 על דירת המגורים, הרי שבנסיבות לא מצאתי עילה לחלוקה לא שוויונית של נכס מנכסי הצדדים. אפרט.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

27. החוק קובע כי דרושות "נסיבות מיוחדות" לתחולתו, אך לא מפרט מהן. לכן במקום שקיצר החוק האריכה הפסיקה וקבעה כי שימוש במנגנון הקבוע בסעי' 8 (2) לחוק יחסי ממון הינו בבחינת יוצא מן הכלל וייעשה בנסיבות מיוחדות ובמקרים חריגים. כך למשל הביע בית המשפט המחוזי מפי כב' השופט מ' דרורי עמדתו בעניין בע"מ (י-ם) 638/04, ע"מ 640/04, ח.ר. נ' ר.ר. [פורסם בנבו] (23/01/05):

"דעתי היא, כי מן הראוי שהשימוש בסעיף 8(2) לחוק יחסי ממון, ייעשה במשורה ובמקרים חריגים ביותר. עצם יישומו של סעיף זה, פוגע בוודאות המשפטית ובציפיות הצדדים. כמו כן, יש בו גם משום פגיעה בזכות הקניין של בן הזוג שמחצית הרכוש הינה שלו (זכות, שכיום היא חוקתית, מכוח סעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו), הקובע כי "אין פוגעים בקניינו של אדם", ובית המשפט מכוח סעיף 8(2) הנ"ל, רוצה לקחת חלק מרכוש זה ולהעבירו לבן הזוג האחר. מבחינה מערכתית, יש להביא בחשבון שיקול נוסף: אם ירבו המקרים של הפעלת סעיף 8(2) הנ"ל, יצור הדבר תקווה בלב מתדיינים פוטנציאלים בעתיד, כי גם בעניינם ייושמו הוראות סעיף זה, והתוצאה תהיה כי ירבו ההידיינות ויתמעטו הפשרות, תופעה, שבסופו של חשבון, תפגע בכלל הציבור".

28. מעבר לרציונל האמור, נעשו ניסיונות גם לקבוע סימנים לאותן 'נסיבות מיוחדות' וכך התפתחה בבתי המשפט מערכת תנאים, שאמנם אינה סגורה, אך מסמנת כיוון וסוללת נתיב. השיקולים שבית המשפט שוקל עת הוא בוחן האם ליישם הוראת חוק זו, הינם בעיקרם כלכליים. בית המשפט בוחן האם עלה בידי הצד המבקש לסטות מעקרון האיזון השוויוני להראות כי בן הזוג האחר לא תרם למאמץ המשפחתי, לא מילא תפקיד בתא המשפחתי, פגע בצבירת הנכסים המשותפים וכיו"ב. כך, בין השאר, נקבע כי ניסיונות להברחת רכוש, אלימות בנסיבות מסוימות כלפי בן הזוג (תמ"ש 26473/97, ע"מ 638/04), הימורים או השקעות שנעשו בלא הסכמת הצד השני (תמ"ש (ת"א) 23025-06-10 י נ' א) ותרומה מינורית לכלכלת התא המשפחתי (תמש (י-ם) 11849-07-10 ט. א' מ. א) יקדמו חלוקה שאינה שווה. כן נמנו שלושה יסודות שהתקיימם יחד יובילו לסטיה מן החלוקה המקובלת, והם: בן זוג "ביתי" מחד גיסא ובן זוג "קרייריסטי" מאידך גיסא, קיומו של פער דרמטי בכושר ההשתכרות של בני הזוג ונישואין לאורך זמן (תמ"ש 52231/09 (ת"א) מ.ב. נ' ע.ב. (ניתן ביום 1.11.11)).

29. דומני כי המקרה שבפנינו אינו נופל בגדרו של אף תנאי מאלו שנוכרו וגם לא מגלה עילה חדשה שאינה נזכרת בהם. לא השתכנעתי בענייננו כי הנתבעת הרימה את הנטל לשכנע שהמקרה דנן, על נסיבותיו, מצדיק סטייה מברירת המחדל של איזון שווה בשווה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

בני הזוג חיו יחד במשך כשמונה שנים, שניהם עבדו, התפרנסו ותרמו לקופה המשפחתית המשותפת ולצבירת הנכסים. לא התרשמתי כי בין הצדדים נוצרו פערים העולים כדי עיוות וחוסר צדק או כי הנתבעת ויתרה על קידומה שלה לטובת קידומו של התובע.

30. הטענה היחידה כנגד התובע הינה שינוי אורחות חייו באופן שהביא לפירוק התא המשפחתי. לא יכול להיות חולק כי שינוי זה אצל התובע פגע במרקם חייהם של הנתבעת והקטינים לא רק מהתוצאה של פירוק התא המשפחתי אלא בהתמודדות שלהם כחברים עם היות התובע חילוני, התמודדות שאינה פשוטה כלל ולה היבטים רבים. אך האם בכך מתקיימות אותן נסיבות מיוחדות המאפשרות חלוקה לא שוויונית? סבורני כי יש להשיב לשאלה זו בשלילה. למרבה הצער המציאות מלמדת כי רבים המקרים בהם שינוי או פעולה של אחד מבני הזוג באורח חייו גורם למפח נפש ולקושי גדול אצל בן הזוג השני והקטינים בהתמודדות בהמשך הדרך. כך למשל ניתן לחשוב על מקרים של ניהול מערכת יחסים נוספת במקביל, שינוי העדפה מינית, המרת דת, עבירה פלילית שמובילה למאסר ועוד כהנה וכהנה דוגמאות. לטעמי נסיבות כאלה כשלעצמן אינן מעלות ואינן מורידות לעניין חלוקת הרכוש בשעה שבני הזוג בוחרים להביא את חייהם המשותפים לקצם. אם בכל אחד מהמקרים שהובאו כדוגמא, או אף בחלקם, או במקרה דנן, נקבע כי התנהגות כזו כשלעצמה מובילה לפגיעה בזכויות הקניין, נחטא בישום החוק ונהפוך את החריג לכלל, נפגע בזכות חוקתית באופן בלתי מידתי, וכן נפגע בודאות המשפטית ונייצר ריבוי התדיינויות בציפיה להחיל את החריג.

31. נוכח כל האמור לעיל אני דוחה את טענת הנתבעת לחלוקה לא שוויונית של זכויות דירת המגורים.

מששני הצדדים טענו למעשה לפירוק השיתוף בדירה, כפי שהובהר בתחילה, ועל מנת לחסוך מהם ניהול הליך נוסף, אני מורה בזאת כי יפורק השיתוף בדירת המגורים בדרך של מכירה לכל המרבה במחיר. תמורת המכירה תחולק בין הצדדים בחלקים שווים.

הדירה ברמות - ברח' XXX

32. ביום 20.10.10 חתמו הצדדים על חוזה לרכישת דירה מחברת "בית חדש בע"מ" בסך של 1,520,000 ₪. הדירה נרכשה 'על הנייר' וטרם הוסדר רישומה. אצל הקבלן והחברה המשכנת נרשמה הדירה על שם הצדדים בחלקים שווים. לצורך רכישת הדירה נטלו הצדדים הלוואת משכנתא מבנק לאומי למשכנתאות בסך של מיליון ₪ בקירוב.

ביום 8.8.13 מכרו הצדדים את זכויותיהם בדירה לצד ג' בסך של 1,837,000 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

33. לטענת התובע, כמו ביתר הרכוש שנצבר על ידי הצדדים במהלך הנישואין, יש להורות על חלוקה שווה ביניהם של הזכויות בדירה (וכעת, לאחר שנמכרה, של תמורת מכירתה). לטענת הנתבעת הדירה נרכשה במשותף עם אביה שנשא בשליש מעלותה ולו שליש מהזכויות בה, ועל כן יש להורות "שהבעלות בדירה"תחולק באופן שאביה"יקבל שליש, ביתרה תסולק המשכנתא וביתרה שלאחר סילוק המשכנתא יתחלקו הצדדים באופן שווה" (סעיף 2) (ג) לכתב ההגנה).

34. כל אחד מהצדדים מתאר התרחשות שונה של מאורע שארע לא מזמן, שכן חוזה הרכישה נחתם בתאריך 20.12.10 ומרבית תשלומי הדירה שולמו בשנת 2011. הצדדים חלוקים ביניהם כמעט באשר לכל פרט ונסיבה הקשורה לדירת זו, החל ביעודה של הדירה, דרך התמורה ששולמה לרכישתה ואופן מימונה, וכלה בכספים שקיבלו מאבי הנתבעת ומעמדו של הסכם עליו חתמו.

35. על פי גרסת התובע, מתוך מחשבה להעתיק מגוריהם משכונת מגוריהם לשכונת רמות, חתמו הצדדים ביום 20.12.10 על חוזה הרכישה אותו צירף לסיכומיו. לדבריו עלות רכישת הדירה עמדה על הסך של 1,520,000 ₪ כפי שעולה מחוזה זה. מתוך סכום זה, חלקו של הבנק עמד על 70%, שהם 1,064,000 ₪ וחלק הצדדים הורכב מהון עצמי שלהם העולה על 200,000 ₪ וכן מסכום שנותר להם להשלים אותו קיבלו במתנה מאבי הנתבעת. לטענתו, היות והדירה נרכשה "על הנייר" הוא לא היה מעוניין למכור את דירת המגורים בטרם תושלם בנית דירת רמות ועל כן לצורך מימונה חשב לשעבד את דירת המגורים. הנתבעת דרשה התערבות אביה משום היותו איש עסקים והמממן העיקרי של דירת המגורים, והוא ביקש להימנע מהטלת שעבוד על דירת המגורים והציע סיוע כספי במתנה להשלמת החלק הדרוש להם למימון הדירה.

36. לנתבעת גרסה שונה בתכלית. לדבריה הדירה נרכשה בסך של 1,800,000 ₪ יחד עם אביה למטרת השקעה ביחס של שני שלישים לצדדים ושליש לאב. על פי כתב ההגנה את חלקו שילם אביה במזומן בעוד חלק הצדדים מומן בהלוואה בנקאית. בתצהיר שהוגש מטעמו, מצהיר מר ט' כי לבני הזוג עמד מימון עצמי של 200,000 ₪, והיה צורך במימון חיצוני אותו לא יכלו לקבל כהלוואה בנקאית. לפיכך, הוסכם בין הצדדים ובינו כי הוא ישקיע שליש מעלות הנכס וכך, גם יזכה בשליש מפירותיו. לכתב ההגנה כמו גם לתצהירו של מר ט' צורף הסכם שנחתם על ידי כל הנוגעים בדבר ביום ט' בטבת התשע"א ומאשר לטענתו כי שליש מהדירה ברח' XXX שייך לו, המנוסח כך (ולהלן: "ההסכם"):

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

"טו' טבת תשע"א

בזה אנו מאשרים

ששליש מהדירה 5 חדרים

ברמות ע"י תחנת הדלק רח' XXX

שייכת למר ט' ובהתאם לכך

גם שלישי משכר הדירה שיכנס עבורה

וע'ז באנו על החתום

מ' ר' א' ר'"

37. התובע מכחיש את הצגת הדברים כפי שהובאו על ידי הנתבעת. לשיטתו, אין סבירות לרעיון השותפות הכלכלית עם צד ג' בדירת מגורים, ובמיוחד לאור יעודה של הדירה למגוריהם לטענתו, יותר מדי פרטים נשכחו ממר ט' בעת מתן עדותו ולא הגיוני שפרטים קרדינאליים כמו מחיר הדירה והסכום שהעביר לצדדים לא יהיו בידיעתו, ודאי לא על רקע ניסיונו העשיר בעסקים. המסמך עליו חתמו הצדדים, שאינו אלא 'פתקה', נועד, לדברי התובע, "להרגיע" את יתר ילדיו של מר ט' לבל יבואו בטענות על אפליית לטובה של אחותם על פניהם אך הוא אינו נושא אופי רשמי. לו רצה בכך מר ט', יכול היה להעמיד הוכחה בעלת תוקף משפטי באופן הולם, או לרשום את הדירה גם על שמו, מה שלא עשה.

38. לאחר עיון בכל טענות הצדדים השתכנעתי כי הצדדים שקלו העתקת מגוריהם לדירת רמות לאחר שתושלם בנייתה, אך בכל מקרה סברו כי העסקה כדאית כלכלית גם כהשקעה ולקחו בחשבון את שתי האפשרויות.

39. לא עלה בידי הנתבעת להוכיח כי הדירה נרכשה על ידם בסך של 1,800,000 ₪. הנתבעת לא הביאה כל ראיה או אסמכתא לחיזוק גרסתה לסתירת הסכום הנקוב בהסכם הרכישה. הגם שהנתבעת ואביה ניסו לטעון כי היו סכומים ששולמו מעבר למחיר הרשום בהסכם הרכישה, הדגיש בא- כוח הנתבעת כי אין כל חשש לפעולות פסולות חלילה {לא טענו זאת", "מתנגד. היא לא אמרה זאת" (פרוטוקול עמ' 29 שורות 17-24)}. מכאן שכלל לא ברורה הגרסה וממילא כזו לא הוכחה.

40. הצדדים הסכימו כי עמד להם הון עצמי על סך של 200,000 ₪ לכל הפחות (על אף שהנתבעת הוסיפה בעדותה פרט זה שנשכח בכתב הגנתה) וכי לקחו הלוואה מהבנק בסך של כמליון ₪; הנתבעת העידה כי ההלוואה היתה "מליון בערך" (פרוטוקול עמ' 20 שורה 25) והתובע בסיכומיו נקב בסכום של 1,064,000 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

לשיטת הנתבעת נתן אביה את היתרה, שליש מ- 1,800,000 ₪ וכך העיד אף הוא: **600,000** ₪ (פרוטוקול עמ' 28 שורה 12). ואילו לשיטת התובע סייע להם מר ט' בסכומים שאינם עולים על 256,000 ₪.
הנתבעת לא הביאה ולו ראשית ראיה להוכחת טענתה כי אביה שילם 600,000 ₪ מהתמורה וכן שליש מכל הוצאה. כמו כן הטענה כי שילם סכום זה בשיעור שליש ממחיר הדירה אינה מתיישבת עם העובדה שמחיר הדירה עמד על סך של 1,520,000 ₪ (כולל מע"מ) ועם המקורות הכספיים העצמאיים של הצדדים.

41. אבי הנתבעת העיד כי לא ידע כמה עלתה הדירה וכלל לא היה מעורב ברכישתה (פרוטוקול עמ' 27 שורה 1), וכי החתים את הצדדים על ההסכם לאחר שהעביר לידיהם 600,000 ₪ שהיוו שליש מעלותה, וכי לענין זה הסתמך על דברי הצדדים (פרוטוקול עמ' 28 שורה 20). מבחינתו אין רבותא לשאלת תמורת רכישת הדירה וכי חלקו בזכויות בה נלמד מההסכם (עמ' 30 שורה 1).

42. למעשה אין מחלוקת בין הצדדים שביחס לזכויות שלהם בדירה יש להורות על חלוקה שוויונית ביניהם. המחלוקת ביניהם נוגעת אם להם 2/3 מהזכויות בדירה בלבד - כטענת הנתבעת, או להם מלוא הזכויות בדירה - כטענת התובע.

43. התובע עומד על חלוקת הזכויות בדירה בהתאם לרישומה ומתנגד לדון בטענה לזכויותיו של מר ט' בדירה משזה לא עתר לכך בהליך נפרד ומשאינו צד להליך דן.
לעומתו סבורה הנתבעת כי אין צורך בהליך נפרד בו ינקוט האב שכן לשיטתה ממילא על בית המשפט להכריע מה המסה העומדת לחלוקה בין הצדדים, ובמסגרת זו אין מניעה לקבוע "שהמסה הניתנת לחלוקה בדירה האמורה אינה אפוא, מלוא הזכויות בדירה אלא רק שני שליש מהן, שכן השליש השלישי אינו שייך להם אלא, כפי שהוכח, שייך לאביה של הנתבעת" (סעיף 16 לסיכומים). קביעה כזו לדידה אינה עומדת בסתירה לכל רישום של הדירה שהרי הזכויות בדירה רשומות על שם החברה הקבלנית ועל כן מדובר בשלב זה בזכויות אובליגטוריות כלפי צד ג'.
ודוק. הנתבעת אינה טוענת לחוב כלפי אביה אלא טוענת לבעלות משותפת שלו בנכס שאינה עולה בקנה אחד עם הרישום.

44. קבלת הטענה שמלוא הזכויות בדירה אינן קנויות לצדדים ממילא מחייבת קביעה פוזיטיבית למי הן קנויות. לפיכך עותרת הנתבעת למעשה לקבוע כי חרף הרישום שליש מהזכויות בדירה הינן בבעלות צד ג' שהינו זר להליך ושאינו טוען להן.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

45. עניינה של תובענה אובליגטורית לאיזון משאבים הוא בשומת מסת הנכסים הכוללת ועריכת איזון בין הצדדים, ואינו בבעלות בנכס ספציפי. במסגרת תביעה כזו על מי מהצדדים, מבני הזוג, הטוען לזכויות שאינן מעוגנות ברישום ושיש לטענתו לאזן, לעתור לסעד הצהרתי לזכויות בנכס. אין מדובר בענין פורמאלי בלבד המצריך הגשת תובענה נפרדת כפי שמציגה זאת הנתבעת בסיכומיה, אלא בענין מהותי. על הטוען לזכויות בנכס, חרף שהדבר אינו מעוגן ברישום, מוטל נטל השכנוע ונטל הבאת הראיות להוכיח אותו שיתוף. ככל שיוכיח שיתוף בנכס הוא יהיה זכאי לסעד הצהרתי כי נכס זה שייך לו. ודוק. ללא עתירה לזכויות שאינן מעוגנות ברישום, יאוזנו הזכויות על פי הרישום.

הדברים אמורים מכח קל וחומר בנוגע לצד ג' זר להליך הטוען לזכויות בנכס שאינן מעוגנות ברישום. על אותו צד ג' לעתור לזכויות כאמור בתובענה נפרדת לתביעת הצדדים. לטעמי הוא אינו יכול לעשות כן במסגרת תביעת הצדדים, ואינו יכול לעשות כן באמצעות אחד הצדדים. הנה כי כן, במסגרת תביעה לאיזון משאבים בין צדדים לא יתן בית המשפט סעד הצהרתי לצד ג' שאינו צד להליך לבעלות בנכס הרשום על שם הצדדים.

46. סבורני שהעובדה שרישום הזכויות בדירה על שם הצדדים לא הושלם אינה ממך העניין, וזאת אף מבלי להיכנס לטענת התובע כי הנתבעת העלתה את הטענה בחוסר תום לב משסירבה לכל הצעה להשלמת רישום הדירה על שמם ומשהאשם בכך נעוץ בה. שהרי, השאלה אם זכויותיו הנטענות של האב ידונו במסגרת תביעה לאיזון משאבים שבין הצדדים אינה תלויה בעובדת השלמת רישום הדירה על שמם או בפגיעה במרשם, או בסיווג הזכות כקניינית, מעין קניינית או אובליגטורית.

47. עולה מהאמור כי קביעת זכויותיו של מר ט' בדירת רמות חורגת מהתביעה שלפני ועל כן לא אדון בה. כמובן שאין באמור כדי למנוע ממנו לעתור בהליך מתאים ככל שימצא לנכון.

48. לפיכך מתייטר הצורך לדון ולהכריע בכל אחת מהמחלוקות הנוספות שבין הצדדים הנוגעות לרכישת הדירה, שהרי מוסכם שהם שותפים בשווה לזכויות בה. בתוך כך מתייטר הצורך לדון ולהכריע גם במעמדו של ההסכם, בטענת התובע להיות ההסכם למראית עין, אם עונה הוא על דרישת הכתב הקבועה בסעיף 8 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, ובכלל הנסיבות שהיוו מסגרת לחתימה על ההסכם.

49. כמו כן אין צורך לדון בשאלה אם הכספים שמוסכם שנתקבלו מאבי הנתבעת לצורך רכישת הדירה, ושלא הוכח סכומם, ניתנו בתורת מתנה או הלוואה שכן כזאת לא נטען לפני.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

50. נוכח האמור לעיל יאוזנו זכויות הצדדים בתמורת מכירת דירת רמות ביניהם בחלקים שווים לאחר סילוק המשכנתא הרובצת על הדירה והחוב לחברה "בית חדש".

הדירה ברח' XXX בערד

51. התובע הרשום כבעלים בשלמות של דירה זו מבקש במסגרת תביעתו לחלק את הזכויות בה באופן שווה לאחר סילוק המשכנתא הרובצת על הדירה. הנתבעת אינה מתנגדת, אך מבקשת במסגרת סיכומיה כי מאחר ודמי השכירות המתקבלים מן הדירה עולים על המשכנתא המשולמת יחויב התובע למסור דו"ח מגובה במסמכים על התקבולים והתשלומים בגין הדירה וככל שיהיו הפרשים בין אלה, יש להורות על חלוקתם בחלקים שווים למפרע.

52. בין לבין נמכרה הדירה על ידי התובע ביום 11.5.13 בסך של 240,000 ₪, ועל פי תשובתו מיום 1.10.13 מכספי התמורה סולקה הלוואת המשכנתא שרבצה על הדירה וכן כוסה חוב הצדדים לבנק המזרחי ושולמו תשלומי מיסים ושכ"ט מתווך ובאופן שנתר סך מזערי של 1,000 ₪ בקירוב שעשוי אף הוא לשמש לתשלום חוב ארנונה. לטענת הנתבעת בוצעה המכירה ללא ידיעתה וממילא ללא הסכמתה ובסכום נמוך משווי הדירה ועל כן עתרה בתביעה כספית בסך של 50,000 ₪ כנגד התובע במסגרת תמ"ש 46287-10-12, אשר טרם נדונה.

53. משאין מחלוקת באשר לזכויות השוות של הצדדים בדירה, הרי שיש לחלק את התמורה שנתקבלה ממכירתה בחלקים שווים ביניהם. מאחר ואין חולק שהחובות שנפרעו מתמורת מכירת הדירה משותפים הם, הרי שתחולק ביניהם תמורת מכירת הדירה לאחר סילוק החובות, ככל שתיוותר כזאת.

54. הגם שהסעד האופרטיבי נתבקש על ידי הנתבעת בסיכומים, משאין התנגדות מצד התובע אני מורה כי הצדדים יערכו ביניהם התחשבות בנוגע לתקבולים ולתשלומים בגין דירה זו למן מועד הגשת התביעה ועד למועד מכירתה, ולחלק ביניהם את הפרשים באופן שווה. לצורך כך ימסור התובע לידי הנתבעת את כל הפרטים והאסמכתאות ערוכים בדו"ח כנדרש על ידה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

יתר נכסי הצדדים

55. לטענת התובע יש להורות על איזון בכלל הנכסים שצברו הצדדים במהלך תקופת הנישואין ואשר נרשמו על שם מי מהצדדים.

56. טרם נבחן את טענות הצדדים באשר לנכסים שיבואו במסת האיזון, יש לקבוע מהו המועד הקובע לביצוע האיזון. בהעדר התייחסות התובע לענין זה תתקבל טענת הנתבעת בסעיף 21 לסיכומים מטעמה כי המועד יקבע במועד התחלת ההליכים המשפטיים. אכן, ביום הגשת התביעה הרכושית (5.4.12) גילה התובע דעתו באופן מפורש לראשונה כי ברצונו להפסיק את השיתוף בין הצדדים, ומשכך, זהו המועד הקובע. כך ניסח זאת השופט מרכוס בתמ"ש [12391/06 ד.ב. ואח' נ' י.ה.](#) (פורסם בנבו) (8.3.11): "סיום שיתוף בין צדדים יכול להיעשות בהסכמה הדדית ויכול גם להיעשות על ידי מעשה של אחד הצדדים, אשר מצביע בעליל שלדעתו יש להביא את השיתוף לסיום, והגשת תביעה היא סימן מובהק לכך". (וראה גם ע"א 809/90 לידאי נ' לידאי, פ"ד מנ (1) 602, ע"א 6557/95 אבנרי נ' אבנרי פ"ד נא (3) 541).

זכויות ממקום העבודה

57. הנתבעת מסכימה לעתירת התובע לאיזון שווה של כלל הזכויות שנצברו על ידם מיום נישואיהם ועד המועד הקובע.

58. לפיכך, הנני קובעת כי כל צד זכאי למחצית שווי הזכויות הסוציאליות, כספים בקופות גמל, בקרנות השתלמות וכספי פנסיה, שנצברו כתוצאה מעבודתו של משנהו במהלך התקופה מיום נישואיהם או מועד תחילת עבודתו וצבירת הזכויות לפי המאוחר, ועד ליום למועד הקובע (5.4.12) בהגיע מועד מימושן. כמו כן, הנני קובעת כי כל אחד מהצדדים זכאי למחצית מן הכספים שנצברו על ידי הצד השני בתקופה שמיום נישואיהם ועד למועד הקרע בחסכוניות בבנקים, בחברות ביטוח ובכל גוף פיננסי אחר, וזאת, במועד פירעונם.

רכב הצדדים

59. לצדדים רכב מסוג טויוטה קורולה, שנת ייצור 2008. לשיטת התובע נרשם הרכב על שמו בלבד, אך הוא אינו מתכחש לכך שהוא שייך גם לנתבעת. בדיון שנערך לפני כב' השופטת שמאי כתב ביום 17.6.13 הסכימו הצדדים כי הרכב ישמש את הנתבעת לצרכי הקטינים. להסכמה ניתן תוקף של החלטה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

60. הנתבעת מציעה בסיכומיה לממש רכב זה ולהעביר את התמורה שתתקבל לחוב שקיים לצדדים בבנק המזרחי. משהחוב לבנק המזרחי נפרע מתמורת מכירת דירת ערד אין עוד צורך לדון בהצעתה.

61. באין מחלוקת לערוך איזון שוויוני גם לעניין הרכב באופן שהצדדים יפנו למחירון לוי יצחק נכון ליום הקובע.

חשבונות בני הזוג

62. על פי כתב התביעה, החזיקו בני הזוג בשני חשבונות בנק משותפים: האחד, בבנק המזרחי סניף 418, והשני, בבנק הפועלים סניף 533.

63. אין מחלוקת בין הצדדים באשר לחשבון בבנק הפועלים ולחלוקת יתרת החובה המצויה בו נכון למועד הקבוע באופן שווה ביניהם.

64. המחלוקת בין הצדדים נוגעת לחשבון בבנק המזרחי. בעוד שהתובע עותר לאיזונו וחלוקת יתרת החובה באופן שווה בין הצדדים, עותרת הנתבעת להכליל במסגרת האיזון משיכות שביצע התובע מהחשבון ללא ידיעתה והסכמתה, הן משיכות במזומן שמשך לטענתה קודם לפירוד בסך כולל של 19,358 ₪ והן העברה בסך של 50,000 ₪ שביצע לטובת חברת הביטוח הראל.

על מנת לפשט ולהקל על הדיון נדון בכל אחת מהן בנפרד.

משיכות במזומן

65. בתצהיר עדותה הראשית תקנה התובעת מהנטען בכתב ההגנה וטענה כי התובע משך במזומן מהחשבון בבנק המזרחי סך מצטבר של 19,358 ₪ בתקופה שקדמה להגשת התביעות, וצרפה דף תנועות עו"ש מהם עולה כי בוצעו משיכות.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

66. לטענת התובע לא עלה בידי הנתבעת להוכיח כי הוא זה אשר ביצע את המשיכות הנטענות
במזומן, וכי הוא לא ביצע את כולן. הכספים שמשך ממילא שימשו לצרכי הבית והמשפחה.
עוד טוען התובע כי עם חסימת החשבון על ידי הנתבעת חדל הבנק לכבד הו"ק ועל כן נאלץ
לשלם חיובים בסך של 2,987 ₪ בגין רכישות לצרכי המשפחה שביצע קודם לפירוד
באמצעות כרטיס אשראי חוץ בנקאי של חב' "כאל" וגם סכום זה יש להכליל במסגרת
האיזון.

כן מחזיר התובע לנתבעת באותה מטבע וטוען כי היא שמרה לעצמה כספים מהרכוש
המשותף הן ממה שמשכה מחשבונית הבנק והן כספים שקיבלה במזומן מאביה וממקורות
נוספים. לאימות טענה זו הוא מצרף אישור בנק הפועלים על הפקדת שיק ממר ט' ומשיכת
תמורתו במזומן ביום 1.5.12.

67. על פי גרסת הנתבעת בתקופה שמיום 8.3.12 ועד 18.4.12 נמשך מהחשבון סך כולל של
19,358 ₪ במזומן. אין ספק שלתקופה של חודש ועשרה ימים מדובר בסכום רב ביותר, גם
אם לוקחים בחשבון את ההוצאות לחג הפסח, הנחג בתקופה זו בשנה. הדברים אמורים
במיוחד אם, על פי גרסת התובע, יש להוסיף לסכום זה גם את הסך של 2,987 ₪ אשר
לטענתו שימש אף הוא לכלכלת המשפחה אותה תקופה.

על אף שבסיכומיו העלה הנתבע את התמיהה מנין לנתבעת כי הכספים נמשכו על ידיו ולא
על ידיה שכן חשבון הבנק שימש גם אותה, אין באפשרותי לשעות לה אחר שהעיד כי
השתמש בהם, בין היתר, לצרכיו המשפטיים, ובמילותיו:

ש. ואתה משכת מכספומט אלפי שקלים.

ת. כן.

ש. והשתמשת לצרכיך.

ת. גם לצרכי הבית המשותף וגם לצרכים משפטיים שלי.

ש. ואם אומר לך ש- 95% הלך לצרכיך הפרטיים ורק היתרה לצרכי הבית.

ת. לא הגיוני.

(פרוטוקול עמ' 17 שורות 18-23)

כמו כן, הודה התובע בסיכומיו כי השתמש בשירותי בא כוחו שהינו מגשר לשם השגת
הסכמות בין הצדדים ולכן יש לראות בתשלומים הוצאה הכרחית לטובת המשפחה. אין
בידי לקבל את הטענה, וצודקת הנתבעת בהשיבה לו כי כפי שהוא אינו מממן את הוצאותיה
המשפטיות לא היא תממן את הוצאותיו.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

68. נוכח האמור, משהודה התובע במשיכות ולא הראה איזה סכום שימש לצרכיו ואיזה סכום שימש לכלכלת המשפחה מקבלת אני את טענת הנתבעת לענין זה.
עם זאת, אני מקבלת את טענת התובע כי המשיך לשלם את הוצאות הבית המשותפות מכרטיס האשראי החוץ בנקאי של חב' "כאל" שכן הנתבעת לא הכחישה אותן בשום שלב.
לפיכך אני קובעת כי במסגרת האיזון יושבו לנתבעת מחצית הכספים שנמשכו על ידי התובע כאמור לעיל בניכוי מחצית התשלום לחב' "כאל".

העברה סך של 50,000 ₪ לחברת ביטוח "הראל"

69. לטענת הנתבעת משך התובע 50,000 ₪ מהחשבון בבנק המזרחי והפקידם לחברת הביטוח 'הראל'. לתצהירה צרפה הנתבעת אישור קבלת שיק מחב' 'הראל פיננסים' מיום 15.6.11.

70. לטענת התובע אין מדובר בכספים משותפים אלא בכספים השייכים לאמו שקיבל אותם כהלואה. בתצהירו טען כי סך של 41,480 ₪ התקבל מאמו, הגב' ר', כהלואה בחודש מאי 2011, והושקע בבית ההשקעות "הראל" בתיק אג"ח. על פי דבריו, הוא הודיע לנתבעת הן על קבלת ההלוואה והן על הפקדת הכספים ב'הראל'. במהלך התקופה, לשיטתו, הוא הספיק להשיב לאמו לכל היותר חמישה תשלומים על סך 1,500 ₪ כל אחד ובסה"כ 7,500 ₪. בחודש אפריל 2012 סגר את תיק ההשקעות ומשך את כל הכסף שהושקע שם בסך 48,210 ₪. משנאלץ לשכור שירותי עורך דין לצורך ההליכים בבית המשפט, הסכימה אמו להותרת הסכום בידיו ולפרעונו מתוך מימוש רכוש הצדדים.

71. נקודת המוצא לדיון הינה בהלכה לפיה עצם היותו של חשבון משותף מקים חזקה לפיה הכספים בו משותפים כל עוד לא הוכח אחרת (ע"א 655/89 מטלון נ' כץ פ"ד מה (3) 845, ע"א 1967/90 גיברשטיין נ' גיברשטיין פ"ד מו(5) 661). הכספים המדוברים הופקדו לחשבון המשותף בתאריך 24.5.11 ונמשכו להשקעה ב'הראל פיננסים' ביום 15.6.11. אין חולק בנוגע לשאלת מקור הכספים, וברור כי אלה הגיעו מהחסכון אותו פתחו הורי התובע בשנת 1995 על שם התובע. טענת הנתבעת היא כי מעת שהופקדו אלה בחשבון המשותף, שוב מדובר בכספים משותפים ללא קשר למקורם. עמדה זו מקובלת עליי, אחר שלא מצאתי תימוכין לגרסת התובע לפיה מדובר בהלוואה מאמו.

גב' ר' הגישה תצהיר ונחקרה עליו. לשיטתה, פתחו היא ובעלה המנוח חסכוניות על שם כל אחד מילדיהם שלמעט שמם, אין לחסכוניות האלה כל שייכות לילדים. בשנת 2010 הסתיימו תכניות החסכון ובינתיים השתנה החוק כך שלא ניתן היה לפדות את החסכוניות לחשבון המפרישים אלא לחשבון הילדים. מאחר וכך, השיבו אחי התובע את הכספים האמורים

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

1 לאמם והתובע שביקש לשמורם כהלוואה השיב ע"ח החוב חמישה שיקים ע"ס 1,500 ₪ כל
2 אחד.

3 התובע לא נתן כל הסבר מדוע לכתחילה בחודש 5/11 נזקק להלוואה ולא יזה צורך הופקדו
4 הכספים בבית ההשקעות. לא התובע ולא אמו הביאו את לשון אותו חוק שהשתנה, לא
5 מסרו תצהיר מאף אחד מאחי התובע שהשיב את הכספים כנטען או צירפו אסמכתאות
6 להעברות כאלה. גם את אותו סכום שהוחזר לכאורה לא הוכיחו בשום דרך; לא צירפו
7 תשלום של אחד מן השיקים האלו, לא הראו כי הוצא סכום כאמור או הופקד לחשבון אם
8 התובע.

9
10 72. במצב דברים זה, לא עלה בידי התובע להוכיח כי הכספים נתקבלו בהלוואה מאמו ומשכך
11 יכלול באיזון גם הכספים שהופקדו בבית ההשקעות "הראל".

12
13 73. בכתב התביעה טענה הנתבעת להכליל במסגרת האיזון גם הלוואה בסך של 35,000 ₪ שנטל
14 התובע לעצמו במסגרת המשכנתא על רכישת דירת רמות. טענה זו לא הוכחה על ידי
15 הנתבעת ונזנחה בתצהירה ובסיכומים ומשכך לא מצאתי מקום לדון בה. להלכה לפיה טענה
16 שנזנחה בסיכומים לא יתייחס ביהמ"ש אליה, אף אם הועלתה בכתב הטענות ראה: ע"א
17 447/92 חט נ' אינטרקונטיננטל קרדיט בע"מ מפד"י מט' (2) 102.

מטלטלין

18
19
20
21 74. למרבה הצער לא עלה בידי הצדדים להגיע להסכמות בדבר חלוקת המטלטלין ביניהם.
22 בכתב הגנתה ביקשה הנתבעת לחלק את תכולת הדירה באופן שהיא תקבל את כל הציוד
23 והריהוט הדרוש לקטינים המתגוררים עמה, והיתר יחולק בין הצדדים בחלקים שווים. אל
24 תצהירה צירפה רשימת פריטים המחולקת לפריטים אישיים שלה, פריטים השייכים
25 לטענתה לבני משפחתה: למר ט', לגב' ט', לגב' ש' ט' ולמר י' ט'. כן הוסיפה הצעה לחלוקת
26 תכולת הדירה בת שתי רשימות מתוכן יבחר התובע אחת וביקשה כי יושב לקופה המשותפת
27 ערכם של פמוטים וכלי כסף אחרים שהתובע הודה כי מכרם ללא אישורה והסכמתה.

28
29 75. התובע לא קיבל את הצעת החלוקה של הנתבעת, שאינה משקפת לטעמו את מלא היקף
30 נכסי המטלטלין. הנתבעת השמיטה מהטבלה אותה יצרה חלק משמעותי ביותר מנכסי
31 המטלטלין המצויים ברשותה, וכך, ניסתה לחלוק אך ורק את המטלטלין שברשות התובע.
32 לדבריו, גם הטענה שחלק מהנכסים שייך לבני משפחתה אין לה על מה שתסמוך.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

התובע לא הסכים לשתף פעולה עם הרשימות שערכה הנתבעת, וטען כי נשמטו מהן פרטים רבים ובסיכומיו לא פירט מה הם. בחקירתו נתן דוגמאות לאחדים מהם: **"היה לנו לא מעט מכשירי אלקטרוניקה יקרים נגן מחשב נייד כונן גיבוי של 500 ג'יגה. היה לנו מערכת שלמה של כלי פסח יותר יקרה מאשר זו שאצלנו בשימוש יומיומי... יש לה תכשיטים בשווי גבוה שרובם קיבלה מתנה ממני ומאמי."** (פרוטוקול עמ' 18 שורות 12-15).

76. אין חולק כי יש לחלק את המטלטלין שווה בשווה בין הצדדים והמחלוקת נוגעת לפרטי המטלטלין שיכללו בחלוקה.

איני מקבלת את טענת הנתבעת כי יש לנכות מן הנכסים את הציוד וההריהוט הדרוש לקטינים המתגוררים עמה, שכן אלו נקנו במשותף ובאין הסכמה לא ניתן להורות כך. הדבר מקבל משנה תוקף נוכח האפשרות כי אלו ייקנו בכפל לדירתו של התובע, זמן שיש לו חלק בנכסים הקיימים בבית הנתבעת ונמצא משלם פעמיים.

משהודה התובע בחקירתו כי נטל מדירת הצדדים פמוטים מכסף ומכר אותם (פרוטוקול עמ' 15 שורות 29-31, עמ' 16 שורות 5, 18) תחולק התמורה שנתקבלה מהמכירה בין הצדדים בחלקים שווים בהתאם לאסמכתאות שציג התובע מהמכירה. איני מקבלת את טענת הנתבעת שלא הוכחה לבעלות בני משפחתה במטלטלין ששימשו והיו בחזקת הצדדים.

77. כיוון שלא נתן התובע הצעה אחרת לחלוקה אני מקבלת באופן חלקי את ההצעה שערכה הנתבעת באופן שמקבוצות א' עד ז' (נספח ג' לתצהיר הנתבעת) יבחר התובע רשימה אחת מתוך השתיים האופציונליות בכל קבוצה. מעבר לכך יגיש התובע הצעה מטעמו המתייחסת לכל הרכוש אשר לטענתו לא נכלל בספירת הנתבעת למעט מתנות ותכשיטים שניתנו בחיי הנישואין ממנו ומאמו ולרבות הרכוש המפורט ברשימות הנתבעת כשייד לבני משפחתה. ההצעה תהא ערוכה באופן דומה להצעת הנתבעת, כך שהיא תוכל לבחור מבין שתי רשימות את המועדפת עליה והנותנת תהיה לתובע. למען הסר ספק יצוין כי איני מקבלת את החלק בהצעת הנתבעת לפיו חפצים שלא נזכרו ברשימותיה יחולקו לפי חוות דעתו של מר פ', שלא נודע מיהו.

78. בסיכומיה התייחסה הנתבעת לראשונה לנושא דמי האבטלה של התובע. חלקם נתקבלו, לדבריה, אחרי הפירוד בין הצדדים אך מתייחסים לתקופה שלפניו והם שייכים לשני הצדדים שכן הם חלף העדר הכנסה. הלכה היא שאין להיענות לטענות אשר נטענות לראשונה בסיכומים (רע"א 496/89 סאלם סלאמה אל-קאלאב נ' אוניברסיטת בן גוריון בנגב פ"ד מה(4) 343). יתרה מזאת, הנתבעת לא הביאה כל ראיה להוכחת טענתה וגם לגופו של ענין יש לדחותה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

תביעת המזונות - תמ"ש 4011-06-12

79. כיוון שבתובענה זו התחלפו הצדדים בתפקידים, הנתבעת בתביעת הרכוש תקרא להלן:
"התובעת", והתובע בתביעת הרכוש יקרא להלן: "הנתבע".

טענות הצדדים

80. התובעת העמידה בכתב התביעה את צרכי הקטינים על סך של 7,240 ₪, לפי הפירוט הבא:

הוצאה	הקטין ג'	הקטינה ש'
כלכלה	700 ₪	700 ₪
שכ"ל והסעה לבי"ס	600 ₪	80 ₪
צהרון		240 ₪
ספרי לימוד וכיוב'	50 ₪	50 ₪
ביגוד	250 ₪	250 ₪
צעצועים וכיוב'	125 ₪	125 ₪
חוגים	120 ₪	120 ₪
חופשות וטיולים	65 ₪	65 ₪
קייטנות	100 ₪	100 ₪
תקשורת	100 ₪	100 ₪
אחזקת מדור	250 ₪	250 ₪
העמדת מדור	900 ₪	900 ₪
נסיעות	250 ₪	250 ₪
שמרטפות	200 ₪	300 ₪
סה"כ	3,710 ₪	3,530 ₪

81. בסיכומים הבדילה התובעת בין הצרכים ההכרחיים לאלו שאינם, והעמידה את הצרכים ההכרחיים על 4,650 ₪, אחר שינויים קלים בסכומים שהתבקשו בכתב התביעה. התובעת לא פירטה לפי איזה חשבון הגיעה לסכום זה, שעליו ביקשה להוסיף נסיעות, צעצועים ומשחקים, דמי טיפול וצרכים מיוחדים.

82. הנתבע אינו חולק על חובתו במזונות הקטינים, ואולם טוען כי הסכומים הנטענים מוגזמים ומופרזים, וכי לאור הכנסתו הדלה יש להעמיד את המזונות על הצד הנמוך כך שישקף באופן צודק את הכנסתו הנמוכה ויאפשר לו "לעמוד על הרגליים" (כלשונו) לטובתו ולטובת הקטינים.

המסגרת המשפטית

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

83. סעיף 3(א) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות) התשי"ט קובע כי אדם חייב במזונות ילדיו הקטינים לפי הוראות הדין האישי החל עליו.

84. על פי הדין העברי החל על הנתבע חובת האב בכיסוי מלא של מזונותיהם **ההכרחיים** של ילדיו הקטינים עד גיל 15 היא חובה אבסולוטית ובלעדית; ואילו באשר למימון צרכים שהם **מעבר** לצרכיהם ההכרחיים של הקטינים – ובאשר **למלוא** צורכיהם של ילדים מעל לגיל 15 ועד גיל 18 – רובצת החובה על שני ההורים, ונלמדת מדיני הצדקה הכלליים, ביחס ישיר להכנסותיהם (ראה: [ע"א 1375/93 אביטבול נ' אביטבול, פ"ד נ\(1\) 215, 219](#)), ורק כאשר ידם משגת, היותם **"אמידים"**, ראה: [ע"א 210/82 גלבר נ' גלבר, פ"ד לח\(2\) 14, 20](#); [ע"א 591/81 פורטוגו נ' פורטוגו, פ"ד לו\(3\) 449, 457-456](#).

85. לעניין צרכיו **ההכרחיים** של הקטין, הלכה היא שאלה כלל אינם נקבעים על פי יכולתו הכלכלית של האב. מדובר בחובה משפטית שהקריטריון היחיד לה הוא צורכי הקטינים, כפי שנקבע בשולחן ערוך, אבן העזר, סימן ע"ג, סעיף י: **"ואינו נותן להם כפי עושרו אלא כפי צרכם בלבד"**. הפסיקה חזרה על דברים אלה פעמים רבות: **"המדובר באותם דברים בסיסיים שבלעדיהם אין הילד יכול להתקיים ממש; ומתוך הדין שקובע כי אין מחייבים בהם לפי עושרו של האב יוצא שצרכים אלה שווים הם לעני ולעשיר"** (הלכת גלבר; הלכת פורטוגו, 416; [ע"א 254/76 ינקוביץ נ' ינקוביץ, פ"ד לא\(3\) 169](#)).

86. עולה מהאמור, שסיפוק המזונות לקטינים מעבר לצרכים ההכרחיים, נחשב לחיוב "מדין צדקה" וחל על שני ההורים על פי יכולתם הכלכלית. המטרה היא לספק לילדים רמת חיים נאותה אליה הורגלו ולגביהם, צריך ביהמ"ש לשקול בין יתר שיקוליו גם את השתכרותה של האם וגם את השתכרותו של האב (בע"מ 5750/03 **אוחנה נ' אוחנה**, [פורסם בנבו] (8/6/2005); [בע"מ 2433/04 צינובוי נ' צינובוי \[פורסם בנבו\] \(2/10/2005\)](#); [ע"א 180/80 תמיר נ' תמיר, פ"ד לד\(4\) 499 \(1980\)](#), [ע"א 302/80 אגלזיאס נ' אגלזיאס, פ"ד לד\(4\) 529](#). לאור זאת, חשובה היא קביעת בית המשפט לעניין יכולותיהם הכלכליות של שני ההורים.

87. השאלה מהם אותם צרכים הכרחיים נענתה על ידי הפסיקה בקביעה כי צרכים הכרחיים אינם "צרכים חיוניים", אלא צרכים בסיסיים ממש של קיום ברמה נמוכה, אלה שבלעדיהם אין הילד יכול להתקיים ממש. כך קבע בית המשפט העליון בפרשת **פורטוגו(שם)**, כי הצרכים הבסיסיים הם צרכים מינימליים השווים לכל ילד, ללא קשר למצבם הכלכלי של הוריו. הפסיקה כינתה את המזונות ההכרחיים כמזונות מינימאליים (ע"א 552/87 **ורד נ'**

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

ורד, פ"ד מב(3) 599,600. מכאן אתה למד כי הכוונה במושג היא צרכים הכרחיים ממש של קיום ברמה נמוכה.

88. המגמה הנוהגת כיום בפסיקה היא של צמצום מעגל הצרכים ההכרחיים למינימום, על מנת שעיקרון השוויון בין בני הזוג ימצא ביטוי גם בחיוב בדמי מזונות על פי דין אישי. עוד יש לציין, כי פסיקת בית המשפט העליון ראתה לנכון לייחד שיקול דעת לערכאה הדיונית אשר רשאית לקבוע ממקרה למקרה את הצרכים ההכרחיים והיקפם (הלכת פורטגו; [ע"א 469/84 אדורם הדרי נ' מיה שני, קטינה, על ידי אמה האפוטרופסית הטבעית, פ"ד לט\(3\) 197 \(1985\)](#); הלכת גלבר; [תמ"ש \(ת"א\) 13990/96 פלונית נ' אלמוני](#) (פורסם במאגרים); [תמ"ש \(קריית\) 3441/08 פלונית נ' אלמונים](#) (פורסם במאגרים); תמ"ש (טבריה) 6489-08-09 ש.ע. נ' ש.ב.ס. (פורסם במאגרים)).

89. יפים ונכוחים לענין זה דבריו של כבוד השופט גרינברג בהקשר זה:
 "הזכות לשוויון כזכות חוקתית מחייבת לשקול בנסיבות המתאימות את חלוקת נטל מזונות הקטינים בין שני ההורים. האיזון הראוי יעשה, ראשית, ע"י הקטנת החבות החלה על האב בלבד ביחס לצורכיהם ההכרחיים, וזאת על ידי צמצום הגדרת הצרכים ההכרחיים, באופן שמונח זה יכלול אך ורק צרכים קיומיים ממש (ברמת חיים של משפחה בעשירון התחתון), וכך - חלק גדול יותר מסל המזונות ייוחס לחובת הצדקה, המוטלת עקרונית על שני ההורים, שיישאו בנטל ביחס ישיר להכנסותיהם. שנית, חיוב האב לספק את הצרכים ההכרחיים של הקטין, חיוב שאינו חל על האם, יאוזן על ידי אי פסיקת דמי טיפול בגין טיפול האם בקטין, בנסיבות בהן יש לאם היכולת הכלכלית לשאת בהוצאות".
 (תמ"ש (י-ם) 22601/03 מ. ר. נ' ד. פ. ר. [פורסם בבנו]).

90. בפסקי דין רבים הוסבר כי צרכים הכרחיים ייקבעו לפי שני מבחנים מצטברים:
 א. צרכים הכרחיים - מינימליים כלליים של כל קטין, שהינה חלק מאוכלוסיית הקטינים - מבחן שאינו מתמקד בקטין ספציפי.
 ב. צרכים הכרחיים - מינימליים נוספים ופרטניים של אותו קטין שעניינו מתברר בפני בית המשפט ([תמ"ש \(ת"א\) 13990/96 פלונית ואח' נ' אלמוני](#) (1996/06/24, [פורסם בבנו]); [תמ"ש \(נצ'\) 39427-06-11 ר.ש. נ' ע.ש.](#) (08/08/2012, [פורסם בבנו])).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'
תמ"ש 4011-06-12

91. בגדר הצרכים ההכרחיים של קטין נהוג לראות צרכים אלה ברמה הנמוכה: כלכלה, ביגוד, הנעלה, מדור (והחזקתו), בריאות, תקשורת ונסיעות. לצרכים אלה עשויים להיוסף צרכים הכרחיים מינימליים נוספים של אותם קטינים נשוא התובענה, כדוגמת הוצאות רפואיות מיוחדות, שאין לקטין אחר בן גילם. באשר להוצאות החינוך יש הסבורים כי הם צרכים הכרחיים ויש הסוברים כי אף שהם צרכים חיוניים אין הם צרכים בסיסיים ממש של קיום. צרכים אחרים, כגון הוצאות בתחומי החופשה, הבילויים, דמי הכיס, החזקת רכב, עוזרת בית, מטפלת, חוגים, כבלים, חסכון, צעצועים, שמרטף, מתנות לימי הולדת וכיו"ב נופלים למעגל הצרכים מדיני צדקה, כאשר בהם יחוב האב, רק אם הוא נופל להגדרת "אמיד" על פי הפסיקה. סיפוק הצרכים ההכרחיים מעבר לאותה רמה נמוכה יחוייב אף הוא מדין צדקה.

כעולה מהפסיקה, בשיקול הדעת המוקנה לבית המשפט אפשר להעביר צרכים שאינם הכרחיים מהמעגל הראשון למעגל השני של סיפוק מזונות הקטינים ע"י שני ההורים מדין צדקה. הוא הדין לגבי הוצאות מעון, מטפלת, צעצועים ונסיעות של קטינים.

92. גם מקום שלא כל הצרכים מוכחים, פוסקים בתי המשפט מזונות לפי שיקול דעתם ואממן הצרכים הסביר והראוי (ראה: [ע"א 687/83 מזור נ' מזור, פ"ד לח\(3\) 29, 33 \(1984\); ע"א 130/85 ניסים סבן כהן נ' שמעון כהן, פ"ד מ\(1\) 69 \(1979\); ע"א 613/85 שגב נ' שגב, פ"ד לט\(3\) 825 \(תמ"ש \(טב'\) 12107-04-10 ס.ג. נ' ע.ג.פורסם בנבו \(25/01/2011\); תמ"ש \(חד'\) 1320/01 ע.א. ואח' נ' ע.י. \(פורסם במאגרים\[פורסם בנבו\]\). בהקשר זה ובמקום שלא מובאות ראיות כלל או במקרה של בעייתיות הנעוצה בדיות ראיות, קובעת הפסיקה, כי צרכיו הכרחיים של קטין שאינם דורשים ראיות מפורטות ואשר מצויים בידעיה כללית שיפוטית, עומדים כיום על סך של 1,250 - 1,300 ₪ ללא הוצאות מדור וללא הוצאות חינוך.](#)

93. הפסיקה נהגה להעמיד את שיעור השתתפות אב בהוצאות מדור והחזקתו בגין קטין אחד בהיקף של 1/3 מההוצאות, עבור שני קטינים היקף של 40% מההוצאות ועבור שלושה קטינים מדובר בהיקף של 50% מההוצאות המדור והחזקתו. על פי רוב נתפס המדור כצורך הכרחי, (ע"א 52/87, הראל נ' הראל, פ"ד מ"ג(4), 201, 205; ע"א 764/87 אוהר נ' אוהר[פורסם בנבו] (1/12/1987)).

94. הלכה היא שיכולת האב וכושר השתכרותו – אשר על פיהם נמדד היקף חיובו במזונות מדין צדקה – אינם פונקציה ישירה של הכנסתו בפועל, כי אם נגזרת מכל המקורות האחרים העומדים לרשותו כרכוש, כספים פנויים, חסכוניות ופוטנציאל השתכרות על פי מקצועו

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

וכישורו (ע"א 239/85 עמיצור נ' עמיצור פ"ד מ (1) 147, 151-152; ע"א 130/93 פרייס נ' פרייס פ"ד לח (2) 721, 725).

95. כן קובעת ההלכה שיש להותיר סכום סביר למחייתו של האב החב במזונות (רע"א 4905/98

גמזו נ' ישעיהו, פ"ד נה (3) 360; ע"א 302/80 אגלזיאס נ' אגלזיאס, פ"ד לד (4) 529).

96. בסיכום כולל, קובעת פסיקת בית המשפט העליון, כי על ההחלטה בדבר חיוב אב במזונות ילדיו לאזן באופן ראוי בין צרכי הילדים, יכולתו הכלכלית של האב ויכולתה הכלכלית של האם (ע"א 250/09 פלוני נ' פלוני, [פורסם בנבו] פורסם באתר הרשות השופטת, 2/6/2009; ע"מ 2433/04 ג.צ. נ' ד.צ., [פורסם בנבו] פורסם באתר הרשות השופטת מיום 2/10/2005). גישה זו קובעת כי שיעור סביר של מזונות יקבע על דרך של איזון כולל של הכנסת המשפחה מכל המקורות, תוך התחשבות ביכולת של כל אחד מהצדדים מול הצרכים (בע"מ 2433/04, צינובוי נ' צינובוי תק-על 2005 (2) 2158; תמ"ש (ב"ש) 1960/06 א.ע. נ' מ.א. [נבו] 2/3/08).

מהכלל אל הפרט,

השתכרות הנתבע

97. בכתב התביעה טענה התובעת כי הנתבע, "הטוען שהוא מובטל" כדבריה, לומד חשבונאות באוניברסיטה הפתוחה. בסיכומיה היא מאשרת כי הכנסתו הנוכחית של הנתבע אינה מאפשרת לו לשלם את סכום המזונות הנתבע, אך זו אינה משקפת לשיטתה את יכולת הכנסתו, שבעבר עמדה על סך של 7,000 – 8,000 ₪ לחודש בעבודתו בחברת עיצוב, וכן יש להתחשב בכך שלרשותו יעמדו כספים שיתקבלו ממימוש נכסי הצדדים. התובעת מוסיפה ומצטטת את דברי הנתבע עצמו בתמ"ש 12325-04-12 הקשור לתיק זה, בו הוא מעיד על עצמו כי טמון בו "פוטנציאל אדיר", ומצביעה על ניסיונו בחישוב שכר והפקת תלושי משכורת המאפשר לייצר הכנסה או יכולת הכנסה.

98. לדברי הנתבע, בתקופה שמחודש מאי 2010 ועד דצמבר 2011 אכן עבד כמנהל חשבונות באותה חברת עיצוב שבבעלות אחי הנתבעת עם שותף נוסף והשתכר סך של 5,400 ₪, שעליו נוספו הוצאות נסיעה גבוהות משנדרש לנסוע מירושלים לשוב XXX, שם ממוקמים משרדי החברה.

לדבריו שכרו היה גם גבוה באופן יחסי להשכלתו בזכות אותו אח, שהעדיף להעסיק את קרובו כמי שיוכל לסמוך עליו. על אף הניסיון שצבר בעבודה זו, טען הנתבע כי הוא אינו

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

משמעותיבשוק תוכנות ניהול החשבונות הקיים, ועם זאת, לעת הגשת תצהירו כבר הספיק למצוא תעסוקה כמנהל חשבונות במשרה מלאה בחברה אחרת, ומשכורתו, כנטען, עומדת על 4,500 ₪ ברוטו לחודש.

בכתב הגנתו אישר הנתבע שהוא לומד לימודים אקדמיים לתואר ראשון בחשבונאות וכלכלה באוניברסיטה הפתוחה ועושה ככל יכולתו על מנת שבעתיד יוכל להגדיל את השתכרותו ככל הניתן, אולם בתצהירו עדכן כי הפסיק את לימודיו משום שאין באפשרותו לעמוד בתשלומי שכר הלימוד.

בתצהירו ערך הנתבע טבלה המרכזת את הכנסותיו בין החודשים 6/12 ל- 12/12 המורכבות ממשכורות/ דמי אבטלה והכנסות מהשכרת דירת ערד המשותפת (אשר כבר נמכרה, כאמור). על פי הטבלה, ברוב החודשים מדובר על הכנסה כוללת בסך 5,540 ₪ לערך. בסיכומיו התייחס הנתבע באריכות להוצאותיו שאינן עומדות בפרופורציה להכנסותיו, ומנה ביניהן את תשלומי המשכנתא על דירת רמות, החזר הלוואה מבנק לאומי, החזר חוב (משותף) לבנק המזרחי וכד', ופירט הלוואות שונות שנטל העולות לסך של למעלה מ 65,000 ₪ מקרנות וממכרים.

99. הצדדים לא המציאו תלוש שכר מעבודת הנתבע בחברת העיצוב המשפחתית שבבעלות אחי התובעת. לפיכך לא ניתן לאמת באסמכתאות מה היה גובה ההכנסה של הנתבע, אם 5,400 ₪ כטענתו, אם עד 8,000 ₪ כטענת התובעת. יחד עם זאת, אין מחלוקת כי זהו השכר הגבוה ביותר שהשתכר הנתבע וכי פרט למקום עבודה זה לא השתכר עוד הנתבע בכל מקום עבודה אחר שכר דומה. משכך, השתכנעתי מדברי הנתבע כי העבודה שהשיג והשכר שקיבל בעסק המשפחתי הם פועל יוצא של יחסי המשפחה והקרבה נכון לשעתו. אין בעובדה כי אח התובעת אינו הבעלים היחיד בעסק, כפי שביקשה לטעון במועד הדיון, כדי לעמעם זאת.

100. התובעת מנסה להתלות בדברי הנתבע שהועלו בתביעת החינוך שהוגשה על ידו לפיהם גלום בו פוטנציאל אדיר. אין מחלוקת בין הצדדים כי למעשה פוטנציאל גלום אפשרי זה מעולם לא בא כדי מימוש. זאת ועוד. מקבלת אני את הצעת הנתבע בחקירתו לחדד את ההבדל בין פוטנציאל עתידי שמוטל בספק לבין קשיי היום-יום (פרוטוקול עמ' 7 שורה 30). הצעה זו עולה בקנה אחד עם לשון הדברים בהקשרם. הדברים נאמרו על ידו בתביעת החינוך, שם טען כי "על מנת להשתלב במעגל העבודה וההשכלה, בהתאם לפוטנציאל האדיר הגלום באב, על האב לעבור דרך ארוכה" (סעיף 14 לכתב תביעה בתמ"ש 12325-04-12).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

1 תקווה משותפת היא שאכן הנתבע ישלים את לימודיו האקדמאיים ובהתאם יגדיל הכנסתו
2 לטובתו ולטובת ילדיו, אך לעת הזו, כשלא הושלמו הלימודים ומשפוטנציאל הכנסה זה
3 מעולם לא מומש אינני מקבלת את הטענה.
4

5 101. יחד עם זאת, הנתבע אדם צעיר, משכיל ובריא, ומאחר ועליו להתאמץ ולעבוד גם
6 בתקופת לימודיו על מנת לספק את צרכיהם של ילדיו, ואף להגדיל את שעות עבודתו או
7 לעבוד בעבודה נוספת, הריני מעריכה את רמת הכנסתו בסך חודשי שאינו פוחת מהסך של
8 5,500 ₪ נטו.
9

10 102. בקביעת מזונות כאמור יובא בחשבון רכוש הנתבע.
11

השתכרות התובעת

12
13
14 103. בכתב תביעתה הצהירה התובעת כי היא עובדת במשרה חלקית בהוצאת ספרים
15 XXX ולתצהירה צירפה תלושי שכר מחודשים 1-12/12 על סך 4,000 ₪.
16

17 104. לטענת הנתבע עובדת התובעת אצל אביה, בעל הוצאת הספרים XXX, ומשתכרת
18 סך של 5,500 ₪ נטו לחודש. לדבריו, ביקשה הנתבעת מאביה להוציא תלושי שכר נמוכים
19 מסך השכר המגיע לה על מנת שתהיה המשפחה זכאית לקצבה מהמוסד לבטוח לאומי.
20 לכתב הגנתו צירף הנתבע תלושי שכר של התובעת, ובהם נראה כי מחודש 1/11 ועד 9/11
21 שולם שכרה בסך 5,500 ₪ ומחודש 10/11 פחת זה ל- 4,000 ₪. עוד צירף להוכחת דבריו
22 בעניין התשלומים שמחוץ לשכר הנקוב צילום שיק מאבי התובעת על סך 1,500 ₪ מיום
23 1.5.12 לפקודת התובעת.
24

25 בכתב הגנתו טען הנתבע גם כי מעבר לסכום זה, קיבלה התובעת בכל חודש 2,000 ₪
26 נוספים עבור עבודה מהבית לאותה חברת XXX, עוד 1,000 ₪ עבור שכר עבודה כמעצבת
27 גרפית בעתון לציבור החרדי וכ- 2,000 ₪ עבור שיעורים פרטיים במקצועות שונים ובעיקר
28 במתמטיקה.

29 105. בחקירתה הנגדית הודתה התובעת כי עד לפירוד עבדה בעתון לציבור החרדי אצל
30 אם הנתבע, שהיא גם עורכת העיתון, וכן כי עד לאותו מועד גם הייתה מלמדת שיעורים
31 פרטיים (פרוטוקול עמ' 23 שורות 10-8 ושורה 20).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

1 בחקירתה הכחישה התובעת כי היא מקבלת מאביה השלמה מעבר למשכורתה, אך הודתה
2 כי אביה עוזר לה במתן כספים, מארח אותה בשבתות ומשלם בשבילה שכ"ט עו"ד
3 (פרוטוקול עמ' 23 שורה 1).
4

5 106. התובעת לא צירפה לכתב תביעתה כנדרש 12 תלושי שכר שקדמו למועד הגשת
6 התביעה, אלא הסתפקה בתלושים לחודשים 1-4/12, וכן לא פרטה כנדרש במסגרת הרצאת
7 הפרטים הכנסתה שקדמה לחודשים אלה, ולא פרטה גם את ההכנסה מהעתון לציבור
8 החרדי ואת ההכנסה משיעורים פרטיים. בניגוד לטענתה בכתב התביעה כי הינה עובדת
9 אצל אביה בהוצאת XXX משרה חלקית בלבד, טענה בחקירתה כי השכר משולם לה בעד
10 עבודה במשרה מלאה (פרוטוקול עמ' 22 שורה 5).
11

12 107. התובעת לא הכחישה כי הרוויחה בעבר במסגרת אותה עבודה אצל אביה סך של
13 1,500 ₪ יותר מהסכום הנקוב בתלושים שצירפה.
14 הנתבעת נשאלה על כך בחקירתה ותלתה את ההסבר בכניסתו של עובד חדש: "כשנכנסתי
15 לעבוד גם אחי נ' עבד וקיבלנו אותו שכר, אחרי זה נכנס עובד חדש אחיין- ק' וכל דבר
16 שהיה קשור לעבודה קשה הוא עשה אז השכר בהתאם" (פרוטוקול עמ' 22 שורות 22-23).
17 אולם אביה הסביר את הירידה בשכר אחרת ואמר "כי לא עובדת. תפוקת עבודתה ירדה
18 מאוד" (פרוטוקול עמ' 30 שורה 11) ו"היא צריכה לטפל בילדים ולא עושה מספיק שעות
19 בעבודה. אז אין ברירה" (פרוטוקול עמ' 31 שורה 5). לא זו אף זו, כשעומת עם גרסת
20 התובעת ונשאל כך: "יש סיכוי שבלי קשר הבת שלך עבדה אצלך וקיבלה 4,000 ₪ זה
21 קשור לעובדים נוספים שהצטרפו לעבודה" השיב באופן חד משמעי: "לא" (פרוטוקול עמ'
22 32 שורות 4-6). כמו כן התובעת לא נתנה כל הסבר לשיק במזומן שקיבלה בסך של 1,500 ₪
23 ביום 1.5.12. עוד הדעת נותנת כי בתקופה הקשה שעברה התובעת בה הודה אביה כי הוא
24 תומך בה שלא תישבר (פרוטוקול עמ' 30 שורה 27) לא היה מוריד את שכרה כמעסיקה. מה
25 הגיון יש בהפחתת שכרה ונתינת תשלומים אחרים כפי שהודתה התובעת עצמה מחוצה לו?
26 כל אלו מובילים למסקנה כי הפחתת השכר לא נעשתה מהסיבות אותן מנו התובעת ואביה
27 ויש לבכר את גרסת הנתבע ולעמיד את שכר התובעת מעבודה זו על סך של 5,500 ₪ נטו
28 לחודש.
29

30 108. באשר להכנסות הנוספות שמעבר לסכום זה, לא הוכח כי התובעת קיבלה כל סכום
31 בגין "עבודה מהבית" להוצאת XXX.
32

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

השיק שצורף כאינדיקציה לתשלומים מעבר לשכר יכול שהיווה אותה תוספת, לה טען
הנתבע, שניתנה אחר הפחתת השכר כמפורט בסעיף הקודם ויכול שניתן כעזרה אחרת. מכל
מקום, לא ניתן ללמוד ממנו על עקביות כלשהי ובטח לא על תשלום 2,000 ₪ נוספים.
בהעדר כל ראיה לעניין הזה מצאתי כי דין הטענה להידחות.

109. התובעת הודתה כי עסקה במתן שיעורים פרטיים בעבר אך לדבריה מאז הפירוד
חדלה מכך היות שהתגוררה משך חודשיים אצל הוריה ושהייתה לסביבת המגורים שבה צברה
מוניטין במהלך החופש הגדול. הנתבע צירף את מכתבה של ו' שבתה למדה אצל התובעת
וממנו ניתן ללמוד כי מחיר שיעור אצלה עמד על 75 ₪ אולם במכתבה של הגב' ו' לא צוין
תאריך כך שלא ניתן לדעת בוודאות לאיזה תקופה הוא מתייחס ואם ממשיכה התובעת
בהעברת שיעורים פרטיים אם לאו. הדעת נותנת כי כפי שטען הנתבע בסיכומיו, לא נעלם
כליל המוניטין אותו ביססה התובעת לאורך תקופה ארוכה, גם אם עשתה הפסקה של
מספר חודשים, והיא ממשיכה ליהנות מפירות עמלה בתחום או למיזער יכולה להמשיך
בכך. עם זאת, לאור המצב החדש מאז הפירוד בו משמורת הקטינים נתונה בידיה, ובהעדר
ראיות לגובה ההכנסה שהתובעת הפיקה מכך, אני קובעת על פי אומדן כי מדובר בתוספת
או פוטנציאל תוספת הכנסה של 500 ₪ לחודש לכל הפחות.

110. כשם שדחיתי את טענת התובעת בדבר פוטנציאל השתכרות גבוה הנסמך על
עבודתו הקודמת של הנתבע בשל קשרי המשפחה, כך תדחה טענת הנתבע על פוטנציאל
השתכרות נוסף של התובעת על בסיס עבודתה בעתון החרדי, שעורכתו היא אם הנתבע.
ודוק. גם הנתבע זנח טענה זו בסיכומיו.

111. מכל האמור אני מעמידה את פוטנציאל הכנסת התובעת על סך של 6,000 ₪ נטו
לחודש.

צרכי הקטינים

מדור

112. התובעת ביקשה בכתב תביעתה כי ייפסקו 40% מדמי השכירות של הדירה בה היא
מתגוררת עם הקטינים העולים לסך 4,500 ₪. עוד ביקשה כי ייפסקו דמי אחזקת מדור.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

113. הנתבע בסיכומיו טען כי בחירתה של התובעת לשכור דירה בעלות גבוהה זו, יש בה כדי להעיד על יכולותיה הכלכליות המשופרות של התובעת אך אין בה סיבה לחייב את הנתבע בשיעור זה המנותק מיכולותיו הכלכליות.

עוד טען כי חשבון הארנונה שהציגה התובעת על סך 6,000 ₪ לשנה מעורר תמיהות שכן בהתאם להכנסתה המדווחת היא זכאית להנחה בגובה 80%, מלבד ההנחה המגיעה לה בהיותה אם חד הורית. התובעת לא הציגה אישורים על תשלומים בפועל ולא ניתן לדעת כמה היא מוציאה על סעיף זה אם בכלל, כשלטענת הנתבע אביה הוא שמשלם את שכר הדירה והחשבונות הנלווים ולא היא.

114. דרישת התובעת לתשלום 40% מדמי השכירות תואמת לפסיקה הענפה שקבעה שזהו שיעור ההשתתפות שיחויב בו אב במדורם של שני קטינים. משאין חולק כי התובעת שכרה דירה למגורים בסביבת דירת המגורים המשותפת, ומשלא הובאה כל אינדיקציה לכך שהתשלום הנדרש גבוה מזה המקובל בעד השכרת דירה דומה באזור, לא מצאתי בנסיבות העניין כי מדובר בשכר דירה מופרז ואני מקבלת את הרכיב שנתבע במלואו. גם אם אכן נושא אבי התובעת באיזשהו אופן בנטל, ואיני אומרת שכך, הרי שמדובר בסיוע לנתבעת ואין בכך לפטור את הנתבע מחיובו.

115. בכתב התביעה עתרה התובעת לסך של 600 ₪ בעד הוצאות אחזקת מדור שהופחתו ללא הסבר בסיכומים לסך של 500 ₪ עבור שני הקטינים. התובעת לא צירפה אסמכתאות להוכחת הסכומים פרט להודעה לתשלום ארנונה על סך 5,942 ₪ ושאלות הנתבע על ההנחות המגיעות לה לא זכו למענה. על פי שיקול דעתי ואמון הנני מעריכה שסך של 400 ₪ לשני הקטינים הינו סביר בנסיבות העניין.

צרכים הכרחיים

כלכלה וביגוד

116. רכיב הכלכלה שהועמד בכתב התביעה על 700 ₪ לכל קטין, הופחת לעת הגשת הסיכומים ל- 600 ₪ לקטין, ומשכך האחרון הוא הסכום שידון. הנתבע לא טען לגופו של סכום אם כי טען באופן כללי באשר לכל הצרכים הנטענים כי המשפחה נמנתה על הציבור החרדי הידוע בסטנדרטים נמוכים באופן יחסי לעניין הוצאות מחיה ואחרות. אף על פי שלא צורפו קבלות ואסמכתאות אחרות, על בסיס הידיעה השיפוטית וההגיון הבריא, דרישת התובעת עומדת בקריטריון הסבירות וגם רכיב זה מתקבל במלואו.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

117. לעניין הביגוד מצאתי מקום להפחית מן הסכום המבוקש, משלא הובאו
אסמכתאות לסכום הנטען ובהתחשב הן בטענת הנתבע והן בתדירות רכישת בגדים
במשפחה ממוצעת ולהעמיד את הסכום על סך 150 ₪ לחודש לכל קטין.

שכר לימוד והסעות

118. אף שהושקע מאמץ בכתבי הטענות לעמוד על הסכומים המדויקים המשולמים
עבור שכר לימוד, לא מצאתי מקום לנקוב בסכום מסוים אלא אך לקבוע מסמרות בכלל
לפיו שכר הלימוד על ספרי הלימוד וההסעות לבתי הספר ישולמו שווה בשווה על ידי
הצדדים אחר מיצוי אפשרויות קבלת ההנחות ו/או סיוע ו/או מענק מהמוסד לבטוח
לאומי.
כל טענות הצדדים בדבר אופי מוסדות הלימוד יתבררו במסגרת תביעת החינוך, המשמורת
והסדרי הראייה.

דמי טיפול

119. בין צרכי הקטינים שנכללו בכתב התביעה ביקשה התובעת לחייב את התובע בסך
200 ₪ עבור הקטין ג' ו-300 ₪ עבור הקטינה ש' בגין הוצאות שמרטפות. בסיכומים טענה
כי היותה המטפלת העיקרית בילדים, כמו גם גילם מזכה אותה בקבלת דמי טיפול
בסכומים האמורים. לשיטת הנתבע, כפי שהובאה בסיכומיו, התובעת העידה בפני בית
המשפט כי היא עובדת במשרה מלאה, ועל כן אין מקום לחייבו בדמי טפול שעה שהטיפול
בקטינים אינו מפחית מיכולת השתכרותה.
התובעת לא פרטה אימתי דרושים לה שירותי שמרטפות עבור הקטינים ולא הביאה כל
אסמכתא להוכחת ההוצאה הנטענת. כמו כן משהקטינים מצויים במסגרות חינוכיות בהן
יחויבו שני הצדדים, לא מצאתי לחייב את הנתבע בדמי טיפול עבור הקטינים בנוסף
להשתתפות בהוצאות חינוכם.

צרכים נוספים

120. בגדר הצרכים הנוספים מנתה התובעת בכתב תביעתה הוצאות על צעצועים,
משחקים, פעילות חברתית וכד', חוגים, חופשות וטיולים, קייטנות ותקשורת בסכומים
הנקובים בטבלה למעלה. מרבית הוצאות אלה שנטענו בכתב התביעה כצרכים הכרחיים
הינם צרכים מדין צדקה שחבים בהם שני ההורים בחלוקה שוויונית ביחס להכנסותיהם
וככל שהוצאה ההוצאה. לפיכך בצדק השמיטה התובעת בסיכומיה רכיבים אלה מפירוט
הצרכים ההכרחיים וטענה להם כצרכים מיוחדים. התובעת גם לא המציאה אסמכתאות
להוכחת הסכומים שפורטו על ידה בכתב התביעה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'

תמ"ש 4011-06-12

- 1
2 עבור הוצאות בריאות תקשורת ונסיעות שחב בהם הנתבע כחלק מהצרכים ההכרחיים ועל
3 סמך הידיעה השיפוטית אני מחייבת את הנתבע בסך של 150 ₪ לחודש. זאת בשים לב לכך
4 שרכיב תקשורת נכלל ממילא בהוצאות אחזקת מדור, ולכך שחויב בהסעות לבית הספר
5 הושת על שני הצדדים במסגרת רכיב שכר הלימוד.
- 6 121. לאחר ששקלתי את כל נסיבות הענין האמורות לעיל ובהתחשב במכלול ההיבטים,
7 אני מורה כדלקמן:
8
- 9 א. הנתבע ישלם לידי התובעת עבור התובעים סכום של 2,200 ₪ לחודש מדי ראשון
10 לחודש; 1,100 ₪ עבור הקטין ג' ו- 1,100 ₪ עבור הקטינה ש'.
11
- 12 ב. בנוסף לסכום זה ישא הנתבע ב 40% מדמי מדור בתקופות בהן תשכור התובעת
13 דירה למגוריה ולמגורי הקטינים על פי הצגת חוזה תקף, או מתשלום הלוואת
14 משכנתא במידה ותרכוש דירה המובטחת במשכנתא, ולכל היותר 1,800 ₪ לחודש.
15
- 16 ג. כן ישאו הצדדים בחלקים שווים בהוצאות שכר לימוד והסעות לגן או לבית הספר
17 או הצהרון של כל אחד מהקטינים לאחר קבלת כל ההנחות ובקיצוז מענק החינוך
18 שישתלם עבור הקטינים מאת המוסד לביטוח לאומי או סיוע מכל גוף אחר.
19
- 20 ד. הנתבע ישא שווה בשווה יחד עם אם התובעים בתשלומים עבור הוצאות מיוחדות
21 של הקטינים וצרכים רפואיים אשר אינם מכוסים על ידי ביטוח רפואי, שיעורי עזר
22 על פי המלצת מורה מחנך, מחזור אחד של קייטנת קיץ בתעריף ציבורי וחוג אחד
23 בחודש.
24
- 25 ה. עם הגיע כל אחד מהקטינים לגיל 18 או לסיום בית ספר תיכון, המאוחר מבין
26 השניים, ועד לסיום שירות צבאי סדיר או שירות לאומי, יופחת סכום המזונות
27 והמדור לשליש עבור חלקו.
28
- 29 ו. סכום זה יהיה צמוד למדד יוקר המחיה הידוע היום כפי שמתפרסם ע"י הלשכה
30 המרכזית לסטטיסטיקה ויעודכן אחת לשלושה חודשים ללא עדכון רטרואקטיבי.
31
- 32 ז. החיוב הוא מיום הגשת התביעה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 12316-04-12 ר' נ' ר'
תמ"ש 4011-06-12

ח. סכום אשר הצטבר מיום החיוב ועד ליום מתן פסק הדין ישולם ב- 5 תשלומים
חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.4.14.

ט. סכום אשר לא ישולם במועדו ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק החל מיום החיוב
ועד לתשלום בפועל.

י. קצבת הילדים וכל תשלום אחר בעד הילדים מהמוסד לביטוח לאומי ישולם לידי
אם התובעים בנוסף לכל תשלום אחר.

122. בנסיבות העניין, אינני עושה צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ז אדר ב תשע"ד, 28 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

אורית בן דור ליבל, שופטת